

w sprawie oceny programowej kierunku turystyka i rekreacja prowadzonego na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią II zespołu nauk społecznych, raportem zespołu oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni w sprawie oceny programowej kierunku turystyka i rekreacja prowadzonego na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, wydaje ocenę:

pozytywną z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie nie w pełni umożliwia studentom kierunku turystyka i rekreacja osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryteria:

1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się;
 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się;
 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów
- zostały spełnione częściowo.

Wydanie oceny pozytywnej na okres 2 lat uzasadniają błędy i niezgodności w zakresie wymienionych wyżej kryteriów, które zostały spełnione częściowo:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Nieprawidłowe powiązania efektów uczenia się określonych dla dużej części zajęć zarówno na pierwszym, jak i drugim stopniu studiów, z efektami kierunkowymi, w tym z niewłaściwymi kategoriami opisowymi efektów kierunkowych.

W odpowiedzi Uczelnia poinformowała, że w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości podjęto szereg działań, takich jak: przeprowadzenie szczegółowej weryfikacji wszystkich kart zajęć, zarówno na pierwszym, jak i na drugim stopniu studiów, pod kątem prawidłowości odniesień efektów uczenia się sformułowanych dla tych zajęć do kierunkowych efektów uczenia się. Następnie wysłano do osób prowadzących poszczególne zajęcia i przygotowujących sylabusy informacje dotyczące niewłaściwych powiązań efektów uczenia się dla zajęć z efektami kierunkowymi. Na podstawie powyższych wskazań nauczyciele akademicy dokonali korekty sylabusów i przekazali je do Dyrektora

Instytutu i Kierownika Katedry Turystyki. Natomiast ostateczna wersja sylabusów jest w trakcie opracowywania. Jej dalsze procedowanie, tj. przekazanie do Instytutowego Zespołu Programowo - Dydaktycznego ds. kierunku turystyka i rekreacja, oraz, w dalszej kolejności: zaopiniowanie przez Radę Instytutu Zarządzania, zostało zaplanowane na 6 marca 2025 r.

Stanowisko PKA: Trudno ocenić zakres wprowadzonych zmian i stopień uwzględnienia zalecanych korekt ze względu na brak przesłania dowodów w postaci skorygowanych już sylabusów, które potwierdzałyby opisane zmiany. Ponieważ realizacja zalecanych zmian ma jedynie charakter deklaracyjny i nie jest potwierdzona odpowiednią dokumentacją, należy ponownie zweryfikować ich wprowadzenie do programu studiów.

W związku z powyższym zarzut pozostaje w mocy.

2. Brak określenia poziomu znajomości języka obcego w kartach przedmiotów dla języka angielskiego i języka niemieckiego zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

W odpowiedzi Uczelnia nie odniosła się bezpośrednio do tego zalecenia, jednak można domniemywać, że odpowiedź na zalecenie nr 1 opisująca działania związane z wprowadzaniem zmian w kartach zajęć, odnosi się również do realizacji zalecenia nr 2.

Stanowisko PKA: Brak dokumentacji potwierdzającej choćby pierwsze etapy wprowadzania zmian w kartach zajęć uniemożliwia ocenę zakresu wprowadzonych już zmian. Skuteczność wprowadzenia zalecanych korekt wymaga potwierdzenia.

W związku z powyższym zarzut pozostaje w mocy.

3. Stwierdzono nieuzasadniony szeroki zakres oraz głębię wiedzy w kierunkowych efektach uczenia się odnoszących się do dziedziny nauk humanistycznych mającej charakter subsydiarny.

W odpowiedzi Uczelnia przedstawiła wyjaśnienia, które mają uzasadniać sformułowanie efektów uczenia się dla ocenianego kierunku odnoszących się do dziedziny nauk humanistycznych w tak szerokim i zaawansowanym zakresie. Przytoczone argumenty dotyczą konieczności uwzględnienia w programie studiów 5 ECTS dla dziedziny nauk humanistycznych oraz obecność w programie studiów zajęć z dziedziny nauk humanistycznych takich jak: *filozofia i etyka, historia turystyki i rekreacji, historia architektury i sztuki* oraz zajęć fakultatywnych *interpretacja dzieł sztuki* (studia pierwszego stopnia), a także *turystyka kulturowa*, moduł zajęć do wyboru z zakresu nauk o kulturze i religii, oraz zajęcia na jednej ze specjalności *world heritage sites*. Uczelnia podkreśla, że zakres i różnorodność treści programowych przypisanych do wymienionych zajęć z dziedziny nauk humanistycznych uzasadnia wprowadzenie do katalogu kierunkowych efektów uczenia się również takich efektów, które odnoszą się bezpośrednio do wiedzy z tej dziedziny, choć przyznaje, że jest to dziedzina subsydiarna.

Stanowisko PKA: W sformułowanym zaleceniu zwrócono uwagę na efekty uczenia się związane z kategorią wiedzy na studiach pierwszego oraz drugiego stopnia, w których Uczelnia odnosi się do zbyt szerokiego zakresu merytorycznej wiedzy z dziedziny nauk humanistycznych oraz niewłaściwie określa osiąganą przez studentów głębię rozumienia wskazanych w treści tych efektów zagadnień co nie ma odzwierciedlenia w zakresie treści programowych realizowanych na wymienionych przez Uczelnię w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego zajęciach. Chodzi tu o następujące efekty uczenia się sformułowane dla kierunku:

TR1_W09 – (zna i rozumie) w *zaawansowanym stopniu pojęcia, teorii naukowe oraz metodykę badań wykorzystywaną w dziedzinie nauk humanistycznych*;

TR2_W09 – (zna i rozumie) w *pogłębionym stopniu pojęcia, teorii naukowe oraz metodykę badań wykorzystywaną w dziedzinie nauk humanistycznych*.

Powyższe efekty nie znajdują adekwatnego odniesienia w efektach sformułowanych dla wskazanych zajęć z dziedziny nauk humanistycznych, gdyż odnoszą się tylko do wybranych, stosunkowo nielicznych, pojęć, teorii naukowych czy metodyki badań z bardzo szerokiej dziedziny nauk humanistycznych. Dla większości tych zajęć zaplanowane w sylabusach treści programowe z dziedziny nauk humanistycznych są ściśle powiązane z zagadnieniami merytorycznymi charakterystycznymi dla ocenianego kierunku turystyka i rekreacja i tylko w sposób subsydiarny, użytkowy odnoszą się do kluczowych efektów wiedzy charakterystycznych dla tego kierunku.

W związku z powyższym **zalecenie pozostaje w mocy.**

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Nie przedstawiono jednoznacznej liczby punktów ECTS odzwierciedlających zakres zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów, tak aby można jednoznacznie ocenić, że jest spełniony warunek z artykułu 63 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów nie została ostatecznie ustalona ze względu na poważne rozbieżności w przedstawionej dokumentacji, tj. w raporcie samooceny i w uchwale programowej (np. na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia wynosi ona 95 pkt. ECTS według programu uchwalonego przez Senat UEK, a według raportu samooceny: 113 pkt., zaś na studiach drugiego stopnia odpowiednio 60 ECTS i 64 ECTS). Ponadto nie przedstawiono algorytmu wyliczania punktów ECTS przypisanych do zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów. W oparciu o analizę sylabusów również nie można ustalić tych proporcji ze względu na wyróżnienie w ramach nakładu pracy studenta wielu niezdefiniowanych form jak: „dodatkowy e-learning”, „inne (kontaktowe)”, „inne (bezkontaktowe)”, a także nieuzasadnione przypisanie nadmiernej liczby godzin pracy studenta w ramach konsultacji (np. zajęcia *planowanie turystyczne* (studia drugiego stopnia, 1 rok), według planu studiów obejmują 15 godzin wykładów i 15 godzin ćwiczeń na studiach stacjonarnych, którym przypisano oprócz pracy własnej studenta jeszcze 15 godzin konsultacji i 16 godzin e-learningu).

Należy dodać, że szacunki zespołu oceniającego dokonane na podstawie dostarczonej dokumentacji wskazują, że liczba punktów ECTS uzyskiwanych w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów to jedynie ok. 78 ECTS na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia, a na studiach stacjonarnych drugiego stopnia: zaledwie 32 ECTS. Oszacowane wartości wskazują na niespełnienie warunku z artykułu 63 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

W odpowiedzi Uczelnia poinformowała, że dziękuje za zwrócenie uwagi na rozbieżności w liczbie punktów ECTS w raporcie samooceny i w uchwale programowej oraz potwierdziła dane dotyczące właściwej całkowitej punktacji ECTS na studiach pierwszego stopnia (189) i na studiach drugiego stopnia (120). Jednocześnie Uczelnia wskazała, że w przyjętym uchwale Senatu programie studiów stacjonarnych określono punktację ECTS, którą student musi

uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, na poziomie 95 ECTS dla studiów pierwszego stopnia i 60 ECTS dla studiów drugiego stopnia. Następnie Uczelnia przedstawiła długi wywód na temat przypisywania punktów ECTS do zajęć wedle obowiązujących zasad (określonych w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i w rozporządzeniu w sprawie studiów) oraz wskazała jako nieuzasadnione „rozbicie” punktów ECTS uzyskiwanych przez studenta w ramach pracy własnej oraz w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia. W konkluzji Uczelnia stwierdza, że, ponieważ komponentem zajęć objętych programem studiów są zajęcia dydaktyczne realizowane z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących, to, wyłączając punkty ECTS uzyskiwane w ramach zajęć prowadzonych w e-learningu, ostateczna liczba punktów uzyskiwanych w tej formie na studiach stacjonarnych wynosi 179 ECTS na pierwszym stopniu studiów (tj. 189 - 10) i 112 ECTS na drugim stopniu studiów (tj. 120 - 8). Te wartości w opinii Uczelni spełniają warunek z artykułu 63 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Stanowisko PKA: Uczelnia w sposób nie w pełni zgodny z obowiązującymi przepisami prawa przedstawiła punktację ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, przypisując do tej grupy zajęć niemal wszystkie punkty uzyskiwane w ramach zajęć przewidzianych do realizacji w programie studiów (z pominięciem jedynie punktów uzyskanych w ramach zajęć e-learningowych, tj. 10 ECTS na studiach pierwszego stopnia i 8 ECTS na studiach drugiego stopnia). Nie uwzględniono w tej kalkulacji regulacji zawartej w paragrafie 3 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia w sprawie studiów (*w programie studiów określa się łączną liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia*) oraz faktu, że punkty ECTS odzwierciedlają zarówno nakład pracy własnej studenta, jak i nakład pracy w ramach zajęć organizowanych przez Uczelnię, a więc w bezpośrednim kontakcie z prowadzącymi zajęcia. Ponadto wskazana w konkluzji odpowiedzi Uczelni liczba punktów ECTS uzyskiwanych w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów (tj. 179 ECTS na pierwszym stopniu studiów i 112 ECTS na drugim stopniu studiów) jest niezgodna z liczbą ECTS przedstawioną w uchwale Senatu ustalającej programy studiów. Dodatkowo należy też zwrócić uwagę, że przedstawiony przez Uczelnię sposób ustalania punktacji ECTS uzyskiwanych przez studenta w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia „nie różnicuje studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, co również wskazuje na nieprawidłowości w przedstawionej przez Uczelnię interpretacji. W związku z powyższym **zalecenie należy utrzymać w mocy.**

2. Analiza kart opisu zajęć wskazuje na zbyt wysoki, nieposiadający merytorycznego uzasadnienia, wymiar godzin konsultacji, e-learningu i innych niesprecyzowanych godzin (tzw. „inne kontaktowe”) przypisanych do poszczególnych zajęć, które zostały zaliczone do zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia. Równocześnie szczegółowe dane dotyczące godzin nakładu pracy studenta w ramach poszczególnych zajęć (opisane w sylabusach) wskazują

na nieuzasadnione merytorycznie przypisywanie dość znacznej liczby godzin takim formom jak „inne bezkontaktowe” czy też „dodatkowy e-learning”.

W odpowiedzi Uczelnia poinformowała, że ogłoszono Komunikat Prorektora ds. Kształcenia i Studentów z dnia 18 grudnia 2024 r., w którym przedstawiono nowy wzór karty zajęć z określonymi aktywnościami studentów w podziale na zajęcia dydaktyczne i pracę własną studenta. Nie przedstawiono jednak opracowanego komunikatu i nowego wzoru sylabusu.

Stanowisko PKA: Trudno ocenić zakres wprowadzonych zmian i stopień uwzględnienia zalecanych korekt ze względu na nieprzesłanie dowodów w postaci opracowanego i ogłoszonego nowego wzoru karty zajęć. Ze względu na to, że wprowadzone przez Uczelnię zmiany mają jedynie charakter deklaracyjny, należy ponownie zweryfikować ich wprowadzenie.

W związku z powyższym **zalecenie pozostaje w mocy.**

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Stwierdzono nieskuteczny system monitorowania procedury weryfikacji kart opisu zajęć w zakresie prawidłowego odzwierciedlenia kierunkowych efektów uczenia się w efektach sformułowanych dla poszczególnych zajęć oraz w zakresie prawidłowego rozkładu godzin nakładu czasu pracy studenta.

W odpowiedzi Uczelnia poinformowała, że w trosce o najwyższą jakość kształcenia po wizytacji zespołu oceniającego komunikatem Prorektora ds. kształcenia i studentów z dnia 18 grudnia 2024 r. wprowadzono nowy wzór karty zajęć oraz wytyczne dotyczące jej przygotowywania z uwzględnieniem różnych form nakładu pracy studenta. Nie przedstawiono jednak opracowanego nowego wzoru karty ani wskazanego wyżej komunikatu. Z kolei w odpowiedzi na rekomendację zespołu oceniającego od początku semestru letniego bieżącego roku akademickiego zostaną wprowadzone nowe zasady archiwizacji prac etapowych.

Stanowisko PKA: Ze względu na deklaracyjny charakter powyższych zmian (niepotwierdzenie ich wprowadzenia odpowiednią dokumentacją) należy ponownie zweryfikować skuteczność ich wprowadzenia oraz skuteczność systemu monitorowania zapisów w kartach zajęć.

W związku z powyższym **zalecenie pozostaje w mocy.**

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Zaleca się uporządkowanie efektów uczenia się określanych dla zajęć (na pierwszym i drugim stopniu studiów) poprzez usunięcie nieprawidłowości związanych z niepoprawnym ich powiązaniem z efektami kierunkowymi i uwzględnienie właściwych kategorii opisowych, a także uwzględnienie właściwego poziomu znajomości języka obcego zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.
2. Zaleca się dostosowanie zakresu wiedzy oraz głębi rozumienia zagadnień wskazanych w kierunkowych efektach uczenia się odnoszących się do dziedziny nauk humanistycznych do możliwości ich osiągnięcia przez studentów w procesie kształcenia.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Zaleca się jednoznaczne ustalenie punktacji ECTS uzyskiwanej w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia w taki sposób, aby był spełniony warunek z artykułu 63 ust. pkt 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.
2. Zaleca się usunięcie nieprawidłowości związanych ze zbyt dużym, niemającym merytorycznego uzasadnienia, wymiarem godzin konsultacji, e-learningu i innych niesprecyzowanych godzin przypisanych do poszczególnych zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Zaleca się wprowadzenie skutecznej procedury weryfikacji kart zajęć w zakresie poprawnego odzwierciedlenia kierunkowych efektów uczenia się w efektach sformułowanych dla poszczególnych zajęć oraz w zakresie prawidłowego rozkładu godzin odpowiadających nakładowi czasu pracy studenta.

Pozostałe kryteria zostały spełnione.

§ 3

Zalecenia powinny być zrealizowane w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie kolejne postępowanie oceniające, wskazany w § 4.

§ 4

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w ust. 3 pkt 2 załącznika nr 3 do Statutu kolejne postępowanie oceniające kierunek turystyka i rekreacja na uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2026/2027.

§ 5

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy ciąży, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, obowiązek zawiadomienia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego o jego złożeniu.

§ 6

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.

§ 7

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej